

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2015 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Karolina Krzemińska
Protokolant:	sekr. sąd. Joanna Linde

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2015r. w Jeleniej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółka Akcyjna w F.

przeciwko Miastu J.

o zapłatę kwotę 44 358,78 zł

I. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 21.014,20 zł (dwadzieścia jeden tysięcy czternaście złotych dwadzieścia groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 04.12.2012r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 899,40 zł tytułem kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) S.A. w F. wystąpiła z powództwem przeciwko Miastu J. domagając się zasądzenia kwoty 44.358,78 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26.11.2012r. do dnia zapłaty a także zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu (k.3-13) wskazała m.in., że w dniu 17.10.2011r. jako podwykonawca zawarła z (...) Sp. z o.o. w W. jako generalnym wykonawcą umowę, której przedmiotem było wykonanie robót żelbetowych w ramach realizacji zadania pn. (...), w którym inwestorem była pozwana. Następnie zakres robót żelbetowych został rozszerzony w Aneksie nr (...) do umowy. Powódka wykonała wszystkie powierzone jej prace, co stwierdzone zostało w protokole odbioru robót z dnia 14.05.2012r. Z uwagi na brak zapłaty wynagrodzenia powódka wystąpiła przed SO w Warszawie z powództwem przeciwko (...) i pozwanej o zapłatę kwoty 1.518.799,11 zł na podstawie art.647^{((1))} kc. W jego toku zawarła z pozwaną ugodę, na podstawie której uznała ona swoją odpowiedzialność za wypłatę wynagrodzenia należnego powódce od (...) oraz zobowiązała się do zapłaty kwoty 1.740.808,32 zł. W niniejszym postępowaniu powódka domaga się wynagrodzenia za prace zabezpieczające, które musiała wykonać, zgodnie z postanowieniami §5 ust. 2 i §3 ust. 4 umowy, w celu zabezpieczenia wykonanych uprzednio robót żelbetowych przed ich zniszczeniem z uwagi na wykonywanie robót w warunkach niskich temperatur. Nie było ono przedmiotem żądania w ramach postępowania sądowego zakończonego ugodą. Powódka wystawiła za nie fakturę vat nr (...) z

dnia 31.05.2012r. na kwotę 48.276,41 zł (39.249,21 zł netto), którą w dniu 06.06.2012r. doręczyła (...) wraz z zestawieniami: zużytego paliwa do sprzętu na kwotę 5.904,11 zł, z wyliczeniem kosztów dodatkowego zatrudnienia pracowników i współpracowników na potrzeby pielęgnacji betonu w warunkach obniżonych temperatur na kwotę 19.924,00 zł, z wyliczeniem kosztów podgrzewania betonu i dodatków do pielęgnacji betonu na łączną kwotę 13.421,00 zł. W odpowiedzi w piśmie z dnia 09.07.2012r. (...) zakwestionował część kosztów, uznając za bezsporne jedynie wynagrodzenie w łącznej wysokości 17.084,72 zł netto, jednak i tej kwoty nie zapłacił. Powódka sporządziła tabele obrazujące wysokość kosztów pracy osób zatrudnionych na potrzeby ogrzewania filarów betonowych, koszt zakupu domieszki przeciwmrozowej oraz paliwa do sprzętu. Powódka wezwała pozwaną do zapłaty za wykonane prace zabezpieczające jednak bezskutecznie. Powódka ogrzewała filary za pomocą dwóch nagrzewnic olejowych, co uzasadniało zakup paliwa na łączną kwotę 3.344,43 zł. Odpowiedzialność pozwanej za zapłatę wynagrodzenia należnego powódce od T. znajduje swą podstawę w solidarnej odpowiedzialności inwestora wynikającej z art. 647⁽⁽¹⁾⁾§5 kc. W piśmie z dnia 14.10.2011r. (...) poinformowało bowiem pozwaną o zatrudnieniu powódki przy realizacji zadania inwestycyjnego, co pozwana potwierdziła w piśmie z dnia 20.10.2011r. Pozwana uznała fakt swej odpowiedzialności solidarnej dokonując zapłaty zasadniczej części wynagrodzenia powódki w ramach zawartej ugody sądowej.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego norm przepisanych.

W uzasadnieniu przyznała, że w dniu 14.09.2010r. zawarła z konsorcjum w składzie (...) sp. z o.o. i (...) sp. z o.o. umowę na wykonanie zadania inwestycyjnego pn. (...), która była pięciokrotnie aneksowana, m.in. w zakresie zmiany terminu zakończenia robót ustalonego ostatecznie na 30.10.2012r. (...) w dniu 25.09.2012r. został postawiony w stan upadłości likwidacyjnej. Po stronie pozwanej nie istnieje solidarna odpowiedzialność za zobowiązania (...) w zakresie objętym pozewem. Powódka nie udowodniła, że spełnione zostały przesłanki wynikające z art. 647⁽⁽¹⁾⁾§ 2 kc oraz, że pozwana wyraziła zgodę na zawarcie umowy pomiędzy powódką a (...). Nie świadczy o tym fakt zawarcia ugody sądowej albowiem negocjując jej warunki powódka nie dochodziła wynagrodzenia z przedmiotowej faktury, gdyż nie było to wynagrodzenie za roboty budowlane, tylko za zakup dodatków chemicznych do mieszanki betonowej oraz podgrzanie betonu. Dokładny zakres robót powódki nie wynika z umowy. Ponadto pierwotnie ostatnie betonowanie miało mieć miejsce do dnia 24.12.2011r., dopiero aneksem nr (...) został ten termin przedłużony do dnia 10.02.2012r. Pozwana nie wyrażała zgody na zawarcie aneksów nr (...) do umowy. Zgodnie z §3 ust. 4 umowy zawartej przez powódkę miała ona prawo do zwiększonych kosztów w razie wykonywania przedmiotu umowy w niskich temperaturach, ale po ich uzgodnieniu z wykonawcą (...), nie legitymuje się jednak takim uzgodnieniem pochodzącym sprzed poniesienia tych kosztów. Nie jest również prawdą, że (...) zaakceptowała część tych kosztów do kwoty 17.084,72 zł. Z zestawienia czynności przedłożonego przez powoda wynika, że część z nich była wykonywana po terminie zakończenia umowy. Część betonu była kupowana po upływie umownego terminu betonowania i brak jest dowodu wbudowania całego betonu nabytego wg zestawienia w (...). Paliwo było nabywane do sprzętu w dni, w których nie panowały ujemne temperatury, część była kupowana poza J. i po upływie umownego terminu wykonania umowy. Powódka wykonywała roboty z uchybieniem terminów wynikających z harmonogramu rzeczowo – finansowego, co eliminuje uzasadnienie w zwiększeniu jej wynagrodzenia. Powódka nie udowodniła wysokości swojego roszczenia. Porównanie umowy zawartej przez pozwaną z konsorcjum wskazuje na to, że ustalenie przez powódkę w umowie z (...) jej prawa do zwiększonych kosztów, nie jest następstwem konieczności poniesienia przez (...) kosztów wykonania robót budowlanych, tylko następstwem zwłoki w jakiej wówczas był. Dlatego rozciąganie odpowiedzialności solidarnej z art. 647⁽⁽¹⁾⁾ kc jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Nie jest to bowiem zapłata za roboty budowlane tylko koszt zwłoki w jakiej wówczas pozostawał generalny wykonawca. Ponadto umowa łącząca pozwaną z konsorcjum przewidywała wynagrodzenie ryczałtowe, w którym mieścił się zwiększony koszt wykonywania robót.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14.09.2010r. pozwane Miasto J. jako Inwestor zawarło z konsorcjum firm (...) sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. jako generalnym wykonawcą umowę nr (...), na mocy której zleciło im wykonanie zadania inwestycyjnego p.n.: (...) w J..

Umowa była kilkakrotnie aneksowana, m.in. w zakresie przedłużenia terminu wykonania prac, który ustalono ostatecznie na dzień 30.10.2012r.

okoliczności niesporne

a nadto

dowody: - umowa nr (...) z dnia 14.09.2010r. wraz z

aneksami – k. 240- 246 akt

Pismem z dnia 14.10.2011r. (które wpłynęło do pozwanej w tym samym dniu) (...) Sp. z o.o. jako lider konsorcjum zgłosiła jako podwykonawcę powódkę przekazując pozwanej projekt umowy z podwykonawcą wraz z odpowiednią dokumentacją zgodnie z art. 647⁽⁽¹⁾⁾§2 kc. Wskazała, że powódka będzie wykonywać roboty konstrukcyjne w zakresie konstrukcji żelbetowych na budowie (...) w J.. Przedstawiła także zakres robót ujęty w umowie nr (...) obejmujący pozycje Harmonogramu Rzeczowo – Finansowego uzgodnionego pomiędzy wykonawcą a zamawiającym.

W odpowiedzi, pismem z dnia 20.10.2011r., strona pozwana potwierdziła fakt zgłoszenia powódki jako podwykonawcy robót i wskazała, że nie wnosi do niej zastrzeżeń ani sprzeciwu.

okoliczności niesporne

a nadto

dowód: - pismo (...) sp. z o.o. z dnia 14.10.2011r. – k. 457

akt,

- pismo pozwanej z dnia 20.10.2011r. – k. 458 akt

- zeznania świadka J. N. (1) – k.

469 v akt

W dniu 17.10.2011r. (...) Sp. z o.o. w W. jako wykonawca zawarła z powódką jako podwykonawcą umowę nr (...), w której zleciła powódce wykonanie robót żelbetowych: budynku głównego, budynku zjeżdżalni pontonowej, konstrukcji pod budynek szatni, wieży ratownika, konstrukcji żelbetowych pod niecki basenowe, komory technologiczne oraz wykonanie izolacji poziomych: konstrukcji pod budynek szatni, wieży ratownika, konstrukcji żelbetowych pod niecki basenowe, komory technologiczne w ramach zadania inwestycyjnego pn. (...) w J..

W §3 ust. 1 i 2 umowy strony przewidziały, iż obowiązującą formą wynagrodzenia będzie wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 2.724.797,41 zł brutto.

W/w wynagrodzenie miało być wynagrodzeniem niezmiennym przez cały okres obowiązywania umowy, za wyjątkiem sytuacji określonych w ust. 4,5 i 6 umowy oraz za wyjątkiem sytuacji, w której podwykonawca (po uzgodnieniu z wykonawcą) w razie wykonywania przedmiotu umowy w niskich temperaturach dla zachowania właściwej technologii wykonania robót poniesie dodatkowe koszty związane z : zastosowaniem dodatków chemicznych do mieszanki betonowej oraz podgrzewaniem betonu, a także zabezpieczeniem elementów betonowych przed przemarzaniem. Koszty związane z wykonywaniem przedmiotu umowy w niskich temperaturach miały być zapłacone przez wykonawcę na podstawie dokumentów rozliczeniowych potwierdzających uzasadnione poniesienie kosztu, z terminem płatności 30 dni wystawienia faktury przez podwykonawcę.

okoliczności niesporne

a nadto

dowody: - umowa nr (...) z dnia 17.10.2011r. wraz z

załącznikami – k. 24- 71 akt

T. sp. z o.o i powódka dwukrotnie podpisali aneksy do umowy nr (...) z dnia 17.10.2011r. rozszerzając zakres prac oraz wydłużając termin ich zakończenia.

okoliczności niesporne

a nadto

dowód: - aneks nr (...) do umowy wraz z załącznikami – k. 79-92

akt,

- korespondencja e-mailowa wraz z załącznikami- k. 93-104 akt

Z uwagi na błędy w dokumentacji projektowej powódka ostatecznie przystąpiła do wykonywania głównego frontu robót w okresie zimowym.

W okresie od dnia 01.12.2011r. do 28.02.2012r. powódka wykonywała prace żelbetowe (filary betonowe) podczas występowania ujemnych temperatur otoczenia.

dowód: - pismo IMGW z dnia 17.04. 2012r. – k. 221-223 akt,

- zgłoszenia do odbioru poszczególnych prac – k. 138-

172 akt,

- zeznania świadka J. W. – k.467v-468 v akt

Do wykonania powyższych prac powódka kupowała beton wzbogacony o domieszki przeciwmrozowe oraz uprzednio podgrzany.

Powódka poniosła koszty zakupu domieszek przeciwmrozowych do betonu w łącznej wysokości 8.621,00 zł oraz podgrzania betonu w wysokości 4.800 zł.

dowody: - zeznania świadka J. W. – k.467v-

468 v akt

- zeznania świadka J. K. – k. 469 akt

- faktury vat – k. 183-189 akt,

- zestawienie kosztów dodatków i podgrzania betonu

sporządzone przez powódkę – k. 182 akt

Powódka ogrzewała również wzniesione filary betonowe za pomocą dwóch nagrzewnic olejowych, które obsługiwali jej pracownicy. Do zapewnienia ciągłości prac nagrzewnic konieczna była praca średnio dwóch pracowników.

Do napędu nagrzewnic stosowany był olej napędowy i olej opałowy, który pracownicy powódki kupowali na stacjach benzynowych.

dowody: - zeznania świadka J. W. – k.467v-

468 v akt

- zeznania świadka J. K. – k. 469 akt - instrukcja nagrzewnicy olejowej – k. 224-228 akt

- faktury vat za zakup oleju, gazu i benzyny – k. 192-213

akt

Powódka wykonała wszystkie powierzone jej prace objęte zakresem umowy. W dniu 14.05.2012r. podpisany został końcowy protokół odbioru technicznego robót.

okoliczności niesporne

a nadto

dowód: - protokół odbioru z dnia 14.05.2012r. – k. 115 akt

W dniu 31.05.2012r. powódka wystawiła fakturę vat nr (...) na kwotę 48.276,41 zł (39.249,21 zł netto) obejmującą należność z tytułu wykonania przedmiotu umowy w warunkach obniżonych temperatur i przesłała ją (...) Sp. z o.o. wraz z załącznikami w postaci:

- zestawienia zużytego paliwa do sprzętu opiewającego na łączną kwotę 5.904,11 zł netto,
- zestawienia kosztów dodatkowego zatrudnienia pracowników na potrzeby pielęgnacji betonu w warunkach obniżonych temperatur na łączną kwotę 19.924,00 zł netto oraz
- zestawienia kosztów dodatków do pielęgnacji betonu i kosztów podgrzania betonu na łączną kwotę 13.421 zł netto a także
- sumarycznego zestawienia poniesionych kosztów.

dowody:- faktura vat nr (...) – k. 126 akt

- zestawienia kosztów sporządzone przez pozwaną - k. 127-130 akt

Pismem z dnia 09.07.2012r. (...) sp. z o.o. odesłała powódce w/w fakturę vat bez księgowania z uwagi na niezgodnienie z wykonawcą wyliczenia wysokości tych kosztów. Do pisma (...) Sp. z o.o. dołączyła dokonaną przez siebie weryfikację kosztów wyliczonych przez powódkę.

I tak koszty:

- zużytego paliwa do sprzętu obniżone zostały do kwoty 1.045,72 zł netto – albowiem z zakresu faktur wymienionych przez powódkę wyłączone zostały faktury dotyczące: zakupu paliwa do sprężarki, która nie służyła do podgrzewania betonu, zakupu gazu propan – butan służącego do stapienia śniegu w szalunku, zakupu benzyny, której przeznaczenie nie było znane,
- dodatkowego zatrudnienia pracowników obniżone zostały do kwoty 2.618,00 zł netto – ze wskazaniem, że obsługa nagrzewnic prowadzona była w godzinach wykonywania przez podwykonawcę robót, obsługa nagrzewnic w porze wieczornej i nocnej ograniczała się do jednego / dwóch przyjazdów pracownika celem uzupełnienia paliwa, nie dołączono raportów dziennych pracy pracowników zajmujących się obsługą nagrzewnic, problem braku obsługi nagrzewnic w porze nocnej był wielokrotnie podnoszony w pismach wykonawcy,

- dodatków do betonu i kosztów podgrzania betonu zostały uznane w pełnej wysokości, tj. 13.421 zł netto (8.621+4.800 zł).

dowody:- pismo (...) sp. z o.o. z dnia 09.07.2012r. – k.

135 akt

- weryfikacja zestawienia kosztów sporządzona

przez (...) sp. z o.o. - k. 136-137 akt

W dniu 30.01.2013r. w toku postępowania sądowego toczącego się przed Sądem Okręgowym Warszawa - Praga w Warszawie w sprawie sygn. akt IIC 809/12 (...) S.A. zawarła z Miastem J. ugodę sądową, w treści które strony zgodnie oświadczyły, iż wskazana ugoda zostaje zawarta pomiędzy (...) S.A. jako podwykonawcą robót budowlanych oraz Miastem J., jako investorem, solidarnie odpowiedzialnym za zapłatę wynagrodzenia należnego (...) S.A. zgodnie z art. 647¹ kc, w związku z wykonaniem robót żelbetowych przez (...) S.A. na podstawie umowy nr (...) zawartej w dniu 17.10.2011r. z (...) sp. z o.o. jako wykonawcą.

Zgodnie z zobowiązaniem zawartym w w/w ugodzie pozwane Miasto J. zapłaciło na rzecz (...) S.A. kwotę 1.719.783,32 zł .

Przedmiotowa ugoda nie obejmowała kwot dochodzonych przez powódkę w niniejszym postępowaniu.

okoliczności niesporne

a nadto

dowód: - ugoda sądowa – k. 117-121 akt

- potwierdzenie przelewu – k. 122 akt

- postanowienia SO w Warszawie z dnia 30.01.2013r i

13.02.201r. –k. 123, 125akt

Pismem z dnia 16.11.2012r., doręczonym w dniu 19.11.2012r., powódka wezwała pozwaną do zapłaty m.in. kwoty 48.276,41 zł z tytuł faktury vat nr (...) z dnia 31.05.2012r., jednak bezskutecznie.

dowód: - wezwanie do zapłaty z dnia 16.11.2012r. wraz z

potwierdzeniem odbioru – k. 214-216 akt

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jedynie częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powódka jako podwykonawca prac realizowanych na zlecenie generalnego wykonawcy w ramach zadania inwestycyjnego pn. (...) dochodziła zapłaty za wykonane prace od strony pozwanej jako inwestora w/w zadania.

Podstawę prawną żądania powódki stanowił przepis art. 647¹ § 5 kc. Zgodnie z jego treścią zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę.

Odpowiedzialność solidarna uzależniona jest jednak od zgody inwestora na wykonywanie prac przez podwykonawcę.

Zgodnie bowiem z art. 647¹ § 2 kc do zawarcia przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą jest wymagana zgoda inwestora. Jeżeli inwestor, w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącą wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy. Wskazany przepis statuuje tzw. milczącą zgodę inwestora.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy powódka ponad wszelką wątpliwość wykazała, iż pozwana wyraziła zgodę na zawarcie przez (...) sp. z o.o. umowy z powódką i to nie w sposób milczący lecz poprzez wyraźną - pisemną akceptację podwykonawcy.

Powyższa okoliczność wynikała z wiarygodnych zeznań świadka J. N. (2) a także z dowodów z dokumentów w postaci pisma T. z dnia 14.10.2011r. (k.457) i odpowiedzi pozwanej z dnia 20.10.2011r. (k.458). Z treści wskazanych pism, których wiarygodności żadna ze stron nie kwestionowała wynikało, iż pozwana otrzymała nie tylko projekt umowy z powódką, ale również wymaganą dokumentację stanowiącą załącznik do niej.

Na zgodę i akceptację pozwanej co do osoby powódki jako podwykonawcy wskazuje również treść pkt 1 ugody sądowej zawartej przez strony w toku postępowania przez SO w Warszawie (k.117 akt). Zawiera on bowiem wyraźne oświadczenie wiedzy pozwanej co do osoby powódki jako podwykonawcy i istnienia solidarnej odpowiedzialności za zapłatę należnego jej wynagrodzenia w oparciu o treść art. 647¹ kc.

Obecne stanowisko pozwanej dotyczące nie istnienia jej solidarnej odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia powódki uznać więc należało za co najmniej niekonsekwentne.

Na marginesie należy dodać, iż niespornym było, że w przedmiotowej sprawie nie występowała prawomocność rzeczy ugodzonej. Pozwana przyznała bowiem w odpowiedzi na pozew (k. 233), że powódka negocjując warunki ugody sądowej nie zgłaszała roszczeń o zapłatę kwot objętych niniejszym pozwem a więc nie były one przedmiotem ugody.

Reasumując nie może być wątpliwości co do tego, iż pozwana wyraziła zgodę na zawarcie umowy z dnia 17.10.2011r. nr 81/10-45 pomiędzy (...) Sp. z o.o. a powódką, a w treści tej właśnie umowy (§ 3 ust. 4) przewidziano prawo powódki do podwyższenia wynagrodzenia ryczałtowego w razie wykonywania umowy w niskich temperaturach.

Wobec powyższego bez znaczenia pozostawał podnoszony przez pozwaną argument dotyczący braku jej zgody na zawarcie aneksów do spornej umowy, albowiem w ich treści nie regulowano kwestii podwyższenia wynagrodzenia ryczałtowego.

Irrelevantny z punktu widzenia zasadności niniejszego powództwa pozostawał również fakt, na który wskazywała w swych zeznaniach J. N. (1), a mianowicie, iż pozwana w aneksie do umowy podpisanym z generalnym wykonawcą ((...)) wyłączyła jego prawo do domagania się dodatkowej zapłaty za zwiększenie kosztów robót w związku z wykonywaniem ich w warunkach zimowych. Wskazane zapisy umowne obowiązywały bowiem jedynie w relacjach Inwestor – Generalny wykonawca. Nie miały one znaczenia dla odpowiedzialności pozwanej wobec podwykonawców, skoro generalny wykonawca nie zawarł ze swymi podwykonawcami aneksów do umów o analogicznej treści. Dla ustalenia granic odpowiedzialności solidarnej inwestora za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy nie ma znaczenia treść umowy zawartej przez niego z generalnym wykonawcą, tylko treść umowy zawartej przez generalnego wykonawcę z podwykonawcą. Z powyższego wynika, że pozwane Miasto nie zabezpieczyło należycie swoich interesów w trakcie negocjowania aneksu do umowy z generalnym wykonawcą. Skoro bowiem podnosiło, że generalny wykonawca był już w zwole z wykonaniem umowy i warunkiem zgody Miasta na dalsze jej wykonywanie było właśnie odstąpienie od prawa żądania wynagrodzenia za dodatkowe koszty związane z wykonywaniem prac w okresie zimowym, to powinno było nie tylko zawrzeć takie postanowienia w aneksie z generalnym wykonawcą, ale również uzależnić podpisanie takiego aneksu od wprowadzenia stosownych zmian w umowach zawartych przez generalnego wykonawcę ze

zgłoszonymi podwykonawcami. Pozwane Miasto wykazało się więc brakiem przewidywania dalekosiężnych skutków własnych działań. Konsekwencjami tego stanu rzeczy nie może jednak obecnie obarczać powódki, której treść umowy zawartej przez nią z generalnym wykonawcą i zasady ich wzajemnych rozliczeń nie były znane.

W świetle powyższego należało również uznać za nieuzasadniony zarzut pozwanej dotyczący naruszenia przez powódkę zasad współżycia społecznego (art. 5 kc). W ocenie Sądu, to nie powódka te zasady naruszyła skoro, jak już wyżej wskazano, nie miała ani wiedzy, ani wpływu na treść umowy zawartej przez inwestora z generalnym wykonawcą. Nawet zaś jeśli sama pozostawała w zwłoce z wykonaniem przedmiotu umowy, to fakt taki był obwarowany karami umownymi, którymi mógł obciążyć ją jej kontrahent ((...) sp. z o.o.). Okoliczność ta nie miała jednak wpływu na prawo żądania przez nią dodatkowego wynagrodzenia na podstawie § 3 ust. 4 umowy z dnia 17.10.2011r.

Niezrozumiały był przy tym argument pozwanej dotyczący tego, iż roszczenie powódki nie stanowi wynagrodzenia za roboty budowlane.

Wynagrodzenie wykonawcy przewidziane w umowie o roboty budowlane za oddanie przewidzianego w umowie obiektu wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej może być ustalona ryczałtowo, kosztorysowo a także w sposób mieszany. Wynagrodzenie w umowie o roboty budowlane może zostać wyjaśnione przy użyciu sformułowania z Ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U.2014.915). Zgodnie z art. 3. ust 1 pkt 1 i ust. 2 cyt. ustawy cena oznacza wartość wyrażoną w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę; w cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług lub podatkiem akcyzowym. Cena w umowie o roboty budowlane, jakiej zapłaty domaga się wykonawca, z reguły składa się z dwóch grup składników – bezpośrednich i pośrednich. Do składników bezpośrednich należą: koszty materiałów, urządzeń i technologii, koszty robocizny, koszty sprzętu i maszyn. Do składników pośrednich należą między innymi koszty ubezpieczeń, koszty gwarancji bankowych, kredytów, koszty administracji, marża. Ponadto na wysokość ceny wpływają także koszty ogólne budowy – koszty zorganizowania jej zaplecza, podłączenia mediów, koszty ochrony. Nie ma przy tym normatywnych uregulowań wskazujących na to jakie elementy mogą a jakie nie wchodzić w skład ceny – wynagrodzenia z wykonanie robót budowlanych. Powyższe zależy od uzgodnień pomiędzy stronami zawartych w treści umowy.

W niniejszej sprawie z treści §3 ust. 4 umowy z dnia 17.10.2011r. wyraźnie wynika, że powódka zagwarantowała sobie prawo do żądania dodatkowego wynagrodzenia za wykonywanie robót w warunkach zimowych związanych ze ściśle oznaczonymi wydatkami, poniesionymi na:

- zastosowanie dodatków chemicznych do mieszanki betonowej,
- podgrzewaniem betonu,
- zabezpieczeniem elementów betonowych przed przemarzaniem.

Nie może być więc wątpliwości co do tego, że koszty związane z tymi trzema elementami wchodziły w skład wynagrodzenia należnego powódce za wykonanie prac.

Mając powyższe względy na uwadze sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanej zgłoszony w piśmie procesowym z dnia 27.10.2014r. o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny budownictwa na okoliczność szczegółowo w tym piśmie wskazane (k.486). Stwierdzenie okoliczności, na które dowód ten został zawnioskowany nie wymagało wiadomości specjalnych – technicznych z zakresu budownictwa, lecz sprowadzało się do analizy prawnej postanowień umownych, co wykracza poza kompetencje biegłego z tej dziedziny. Ponadto wniosek ten uznać należało za spóźniony w świetle art. 207§ 6 kpc. Należy bowiem podkreślić, iż wniosek ten zawierał inną tezę dowodową od wniosku zgłoszonego na rozprawie w dniu 05.09.2014r. Uznać należało go więc za wniosek odrębny.

Za niezasadny Sąd uznał również zarzut pozwanej dotyczący brak uzgodnienia z wykonawcą ((...) Sp. z o.o.) poniesienia dochodzonych obecnie kosztów.

Umowa z dnia 17.10.2011r. nie precyzuje bowiem, czy uzgodnienie to miało dotyczyć wysokości poniesionych kosztów, czy też zasadności przedsięwzięcia czynności generujących te koszty. Kierując się zasadami logicznego rozumowania należy jednak uznać, że skoro wysokość kosztów była uzależniona do warunków pogodowych, to mogła być znana dopiero po zakończeniu procesu inwestycyjnego, nie zaś przed przystąpieniem do wykonywania prac. Na tej podstawie sąd uznał, że wskazane w umowie „uzgodnienie” miało dotyczyć jedynie konieczności przedsięwzięcia dodatkowych zabezpieczeń, a nie ich kosztów, na co wskazuje także dalsza część § 3 ust. 4 umowy. Wynika z niej, że „koszty (...) zostaną zapłacone przez wykonawcę na podstawie dokumentów rozliczeniowych potwierdzających uzasadnione poniesienie kosztu”. Z wiarygodnych i wzajemnie ze sobą korespondujących zeznań świadków J. W. i J. K. – wynikało przy tym, że wykonawca ((...) sp. z o.o.) wyrażał zgodę na podejmowanie działań związanych z zabezpieczeniem prac w związku z wykonywaniem ich w warunkach zimowych albowiem bez ich przedsięwzięcia inspektor nadzoru inwestorskiego nie wyraziłby zgody na kontynuowanie prac żelbetowych. Z zeznań świadka J. W. wynikało również, że powódka już po zakończeniu prac poczyniła ustne ustalenia z pozwaną, z których wynikało, że wskazane koszty nie mogą one przekroczyć 40.000 zł, ale ostatecznie co do wysokości tych kosztów brak było porozumienia. Brak porozumienia – jedynie co do wysokości kosztów nie zaś zasadności ich poniesienia wynikał także z pisma T. z dnia 09.07.2012r., w którym dokonał on szczegółowej weryfikacji kosztów zgłoszonych przez powódkę (k.135-137 akt).

Jakkolwiek więc roszczenie powódki było co do zasady słuszne, to jednak należało uznać, iż wbrew ciężącemu na niej obowiązkowi dowodowemu nie wykazała ona zasadności swego żądania w pełnej wysokości (art. 6 kc).

Na żądanie powódki w łącznej kwocie 44.358,78 zł (36.064,05 zł netto) składały się następujące koszty:

1. paliwa do sprzętu – nagrzewnicy olejowej, którą ogrzewano postawione filary betonowe – w wysokości **2.719,05 zł netto**,
2. robocizny pracowników skierowanych do pielęgnacji betonu – w wysokości **19.924 zł netto**,
3. dodatków chemicznych do betonu w wysokości **8.621 zł netto** i podgrzewania betonu w wysokości **4.800 zł netto**).

Odnosnie żądania wymienionego w punkcie 1 sąd uwzględnił te koszty, tylko do wysokości zweryfikowanej przez T., tj. **1.045,72 zł netto**, albowiem w pozostałym zakresie powódka nie wykazała zasadności swego żądania.

Należy przy tym pokreślić, iż sama powódka miała trudności z jednoznacznym określeniem wysokości tych kosztów, gdyż z zestawień sporządzanych przez powódkę wynikały różne sumy za zakup tego paliwa (por. zestawienie z k. 137 – kwota 5.904,14 zł, zestawienie z k. 190 – 3.346,89 zł, zaś z uzasadnienia pozwu wynika, że żądana kwota z tego tytułu wynosi 2.719,05 zł).

Na uzasadnienie swego żądania powódka przedłożyła dowody z dokumentów w postaci faktur vat, jednak ich dokładna analiza przez sąd wykazała, że część z nich dotyczyła zakupu gazu propan – butan, który nie mógł być zastosowany do nagrzewnicy olejowej. Z pisma T. (k. 137) wynikało przy tym, że był on stosowany do stapienia śniegu w szalunku czyli przed wylaniem betonu, a te koszty nie zostały wymienione w § 3 ust. 4 umowy jako podlegające zwrotowi. Część faktur dotyczyła zakupu benzyny bezołowiowej, której przeznaczenia strona powodowa nie wyjaśniła. Niektóre z faktur, jak w wynika z pisma T. (k. 137) dotyczyły zaś zakupu oleju do sprzężarki, która nie służyła do podgrzewania betonu. Ponadto z zeznań świadka J. W. wynikało, że część zakupionego oleju została spożytkowana na potrzeby agregatu zasilającego w prąd całą budowę, nie zaś do zasilania nagrzewnicy.

Dlatego też Sąd uznał, że skoro (...) Sp. z o.o. uznała jedynie część faktur z przedłożonych przez powódkę do pozwu (wyraźnie wskazaną w zestawieniu na k. 137 akt), a powódka nie wykazała, aby również inne złożone przez nią faktury

dotyczyły zakupu oleju do nagrzewnicy, to brak było podstaw do uwzględnienia żądania powódki w wyższym zakresie aniżeli kwota zaakceptowana przez T..

Odnośnie żądania zawartego w punkcie 2, sąd uwzględnił je również tylko do wysokości zaakceptowanej przez T., tj. do kwoty **2.618,00 zł netto**, albowiem w pozostałym zakresie powódka nie wykazała zasadności swego żądania;

Również i w przypadku tych kosztów z zestawień sporządzanych przez powódkę wynikała różna ich wysokość (por. zestawienie z k.181 z którego wynika kwota 23.524 zł). Sąd miał przy tym na uwadze fakt, iż jedynym dowodem z dokumentów, który powódka przedstawiła na uzasadnienie swego żądania było w istocie zestawienie sporządzone przez jej pracownika (k.181). Powódka nie poparła go jednak żadnymi dokumentami źródłowymi pozwalającymi na weryfikację zawartych w nim danych, m.in. co do wykazania ilości pracowników skierowanych do wykonywania przedmiotowych czynności, raportów dziennych z ich pracy czy też treści zawartych z nimi umów w zakresie stawek ich wynagrodzenia.

W ocenie Sądu wystarczającym dowodem na poparcie tego żądania nie mogły być jedynie mało precyzyjne w tej kwestii zeznania świadka J. W., z których wynikało, że do obsługi nagrzewnic „średnio były potrzebne dwie osoby”.

Sąd miał przy tym świadomość trudności dowodowych związanych z wykazaniem wysokości omawianych kosztów, uznał jednak, że skoro zawarła ona z (...) Sp. z o.o. umowę, zgodnie z którą zobowiązana była do przedstawienia dokumentów rozliczeniowych obrazujących wysokość poniesienia owych dodatkowych kosztów, to na etapie wykonywania umowy powinna była zabezpieczyć wymagane dokumenty (choćby w postaci ewidencji godzin pracy itp.). Jeśli zaś byłoby to niemożliwe albo znacznie utrudnione, powinna była zagwarantować sobie stawkę ryczałtową za dodatkowe roboczogodziny (np. odniesieniu do ilości dni czy zakresu prac).

Nie ulegało jednak wątpliwości, że stosowane przez powódkę nagrzewnice nie były bezobsługowe, a zatem dodatkowe koszty związane z ich obsługą powódka ponieść musiała. Dlatego też Sąd uznał, iż skoro (...) sp. z o.o. weryfikując przedłożone przez powódkę zestawienie uznała wysokość tych kosztów za uzasadnioną do kwoty 2.618,00 zł netto, a na uzasadnienie swego stanowiska przedstawiła w piśmie z dnia 09.07.2012r. argumenty, których powódka nie obaliła w toku niniejszego postępowania, to żądanie powódki należało uwzględnić jedynie w zakresie uznanym przez T..

Odnośnie natomiast żądania wymienionego w punkcie 3 sąd uwzględnił je w całości, tj. co do sumy kwot **8.621 zł netto** i **4.800 zł netto**.

Zestawienie tych kosztów sporządzone przez powódkę (k.182) zostało bowiem poparte stosownymi fakturami vat (k. 183-189) a także nie było w żadnej części kwestionowane przez wykonawcę (...) Sp. z o.o. (por. zestawienie z k. 137 akt dołączone do pisma Tiwwal z dnia 09.07.2012r.).

Za chybione sąd uznał przy tym zarzuty pozwanej dotyczące zakupu betonu po terminie wykonania umowy a także braku udowodnienia „wbudowania” całego betonu w sporną inwestycję.

Ostatnia z faktur dotyczących zakupu betonu datowana była na dzień 17.02.2012r., zaś z dokumentów przedłożonych przez powódkę wynikało, że ostatnie zgłoszenia do odbioru datowane były na dzień 23.02.2012r. (por. k. 172 akt).

Jeśli zaś pozwana podnosiła, że beton nie został wbudowany w (...), to winna była fakt ten wykazać (art. 6 kc). Swego twierdzenia w tym względzie nie uprawdopodobniła nawet wskazując aby w analogicznym okresie powódka prowadziła inne inwestycje.

Zeznania świadka A. Z. nie wniosły niczego istotnego do sprawy albowiem świadek nie uczestniczył w spornej inwestycji w okresie wykonywania prac przez powódkę.

Mając powyższe względy na uwadze sąd zasądził na rzecz powódki w punkcie I wyroku kwotę 21.014,20 zł brutto stanowiącą sumą kwot: 1.045,72 zł netto + 2.618,00 zł netto + 8.621 zł netto + 4.800 zł netto, powiększonych o należny podatek vat.

W pozostałej części powództwo należało oddalić (punkt II wyroku).

O odsetkach ustawowych od zasądzonego roszczenia orzeczono na podstawie art. 481 §1 i 3 kc w zw. z art. 455 kc. Zgodnie z regulacją art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenia powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do zapłaty. „Niezwłocznie” nie oznacza przy tym „natychmiast”, lecz w terminie realnym, uwzględniającym okoliczności miejsca i czasu oraz treść art. 354-355 k.c. (zob. wyrok SN z dnia 13.12.2006 r., II CSK 293/06, LEX nr 453147). Termin ten w sytuacjach typowych należy określić na 14 dni (por. także wyrok SN z dnia 28.5.1991 r., II CR 623/90, LEX nr 9056).

Powódka w piśmie z dnia 16.11.2012r. (k. 214 akt) skierowała do pozwanej wezwanie do zapłaty, które doręczono jej w dniu 19.11.2012r. (k.216 akt). Termin 14 dniowy na spełnienie świadczenia upływał więc pozwanej w dniu 3 grudnia 2012r. Odsetki za opóźnienie w jego zapłacie należne więc były powódce od dnia 04.12.2012r.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art.100 kpc.

Powódka z żądanej kwoty 44.358,78 zł otrzymała kwotę 21.014,20 zł. Należało, zatem uznać, że wygrała sprawę w 47%, zaś przegrała w 53 % i w takim też stosunku stronom należy się zwrot poniesionych przez nie kosztów procesu.

Powódka poniosła koszty w łącznej wysokości 4.620 zł, na które składają się: opłata od pozwu w wysokości 2.203 zł, opłata od pełnomocnictwa 17 zł i wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2.400 zł obliczone stosownie do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.02.163.1349 ze zm.). Należy jej się zatem od pozwanej zwrot 47 % z tej kwoty, tj. 2.171,40 zł.

Pozwana poniosła koszty w łącznej wysokości 2.400 zł, na które składało się jedynie wynagrodzenie jej pełnomocnika. Pozwanej należy się od powódki zwrot 53% z tej kwoty, tj. 1.272 zł.

Po wzajemnym potrąceniu powódce od pozwanej należy się kwota 899,40 zł (2.171,40 - 1.272), którą zasądzono w punkcie III wyroku.